

KAPOC S

A SOPRONI ERDŐMÉRŐI FŐISKOLA
KIVÁNDORLÁSÁNAK HITELES TÖRTÉNETE
IRTA: ROLLER KÁLMÁN, A FŐISKOLA
IGAZGATÓJA 1955. TOL 1962.IG

1956 - 1966

1956-1966

A KAPOCS következő számaiban szeretnénk feleleveníteni az elmúlt 10 esztendőt és közzétenni dátumokat, leveleket és eseményeket, melyek nem, vagy csak részben ismertek a volt soproni tanárok és hallgatók előtt. Az adatokat nem kívánjuk megjegyzésekkel kibővíteni, vagy azokból következtetéseket levonni. Mindez a jövő történet írója számára maradjon.

Az olvasó ne várjon összefüggő történetet, csak mozaikszerű adatközlest, amelyből ki-ki összeállíthatja magának a folytatólagos eseményeket. Az adatokat levelekből, emlékezetből, feljegyzésekből és a fakultás ausztriai naplójából vesszük és idézzük. Ha valaki másként emlékezne dátumokra és eseményekre, örömmel látjuk a kiigazítást. Ez a később megírandó történetünk pontosságát szolgálná.

Neveket az alábbiakban nem említünk. Szükségtelen és esetleg kényelmetlen is annak, aki nem szeret szerepelni.

Tisztában vagyunk azaz, hogy leírásunk ellentétbe fog kerülni annak a "Fehér Könyvnek" az állításával, amit az otthon maradt Erdőmérnöki Főiskola, Sopronban 1958-ban kiadott. Minden esemény sokféle képen állítható be, függően az író nézeteitől. Miután ideológiai nézeteink merőben ellentétesek a kommunista párt képviselőivel - az eseményekkel kapcsolatos véleményünk sem lehet azonos.

Forradalom előtti napok:

→ Az első szabad szó október 15-e körül hangzott el egy nagygyűlésen Győrben. A nagygyűlést a Győr Megyei Pártbizottság rendezte az Észak-Dunántúli állami, intézeti és iskola vezetők számára, hogy a társadalom erre jelentős reteke véleményét nyilváníthassa az elmúlt Rákosi érs hibái felett. A legmegrendítőbb vallomást egy fiatal népügyész tette, aki feltárta azokat a becsstelenségeket, amiket a rendszer a magyar falu és parasztság ellen elkövetett, Artatlan emberek ezreit, a kulákokat súlyos börtön büntetésre ítélték, hamis vádak alapján. Semmi mást nem tettek, csak próbálták megvédeni földjüket és családi vagyonkájukat az erőszakos kolhozosítás ellen. A népügyész nyilvános ígéretet tett, hogy soha többé nem lesz vádlója fajtájának. Moyseségesen szégyelte mindart, amit tett.

A gyűlés résztvevői megdöbbentek a merészségen. Sokan beugratónak vették a népügyeszt, de később mindtöbben felbátorodtak az elkövetkezett felszólalásoktól és mind őszintébben került kritika alá a párt politikája. Készünkről kifejezést nyert az ifjuság elégedetlensége a politikai nyomással szemben, ami az oktatásra, de a hallgatók magánéletére is ráncszedett. A marxista tanszék hatalmaskodása, a hallgatók AVÓ általi megfélemlítése akadályozta a tanítás és tanulás nyugodt menetét.

Október 19-én a Közoktatásügyi Miniszter rektori és igazgatói értekezletet hívott össze Budapesten. Egy miniszteri küldött beszámolt a szegedi eseményekről, ahol a diákok nyíltan követelték az orosz nyelv tanítás kötelezőségének eltörlését, a marxista tantárgyak csökkentését és a katonai szolgálat elhalasztását az egyetemi tanulmányok alatt. Mozgolódás híret jelentették a budapesti Tudomány Egyetem részéről is. A Műegyetem és az Orvosi Egyetem rektorai viszont egyértelműleg hosszú szónoklatban méltatták egyetemi hallgatóink hűségét a rendszerhez és garantálták a zavartalan tovább működést. Mindenesetre az értekezlet azzal a pozitív érzéssel zárult a legtöbb vezető részéről, hogy az ifjuság mozgolódása jóirányú, követelménye jogos és a megmozdulás általános az országban. A felszólalók nagy része igyekezett rábeszélni a Minisztert, hogy a követeléseket fontolja meg és azoknak az adottságokhoz mértén tegyen eleget. A miniszter ilyen irányban nyilatkozott a Szabad Népnek., mely október 20-i számában ismertette a közoktatási kormány álláspontját.

Október 20-an, három tóból álló diák küldöttség egy 30 pontból álló kérelmet terjesztett be a Főiskola Tanácsához, közvetítés végett a Közoktatásügyi Miniszterhez. Többek között kérték a szovjet csapatok kivonását az országból, az uránium bányászat magyar kézbeadását, a DISZ megszüntetését és egy független diákszövetség megalakítását, szabad munka vállalást a végzés után, fizetés emelést a végzett diplomásoknak, a bányász-kohász hallgatók visszatelepítését Miskolcra Sopronba és a solneci hagyományok csorbítatlan gyakorlásának visszaállítását. A követelések megtárgyalását a Kari Tanács keretében Október 22-re, hétfőre tűzték ki. Időközben azonban a helyzet fejlődött és az ifjuság egy nagygyűlés összehívását határozta el a SOTEX Kulturházban. Ezen a nagygyűlésen az ifjuságon és a tanári karon kívül megjelentek a soproni városi, járási, valamint a győrmegyei közigazgatási és

párt funkcionáriusok, mintegy ezer résztvevő, meglehetősen fel-fűtött hangulatban, az országban folyó események hatása alatt. A nagygyűlés célja az ifjúság követelésének megvitatása volt és egy bizottság megválasztása, amely bizottság személyesen vitte volna a petíciót a kormányhoz. Az ifjúság lelkesedése az egyetemi párttitkár dramatikus idegösszeroppanásához vezetett. A városi párttitkár pedig beismertette a párt szégyenteljes csődjét és kerte az ifjúság segítségét a helves út megtalálására. / Később a forradalom napjai alatt már csak kiméletet kért a párt és családja számára. /

Ez a nagygyűlés jelentette a forradalom kezdetét Sopronban. Egy Diák Tanács alakult, melyben minden évfolyamot két tag képviselt mindkét kar részéről. A Diák Tanács vezette ezután a forradalom ügyét, nemcsak az Egyetemen, hanem a városban is, mindaddig amíg meg nem alakult a Városi Tanács Forradalmi Bizottsága. A Diák Tanács elfogadta a nagygyűléssel a 30 pontból álló követelést, azt lesokszorosította és elküldte a többi magyarországi egyetemi ifjúsági szervezetnek esztendő végéig.

A mozgolódás szinte egyszerre történt az egész országban és az ifjúság minden oldalról közel azonos követeléssel fordult a kormányhoz, amely ezideig mélyen hallgatott.

Október 23-án délután a Diák Tanács egy néma felvonulást tervezett Sopron utcáin, párhuzamosan a budapesti egyetemi diákság felvonulásával a Bem szoborhoz a Szabadság terre. Ennek megtárgyalására jött össze az első rendkívüli Kari Tanács, mely az ifjúság megmozdulásával is foglalkozott. A kar tanári szép számban gyűltek össze. Egyedül az igazgatóhelyettes hiányzott, aki bejelentés nélkül hagyta el Sopront az előző napi zárt nagygyűlés után. A marxista tanszék máskor bőbeszédű vezetője nagyokat hallgatott. A tanári kar többsége megdöbbenéssel az ifjúság esetleges elhatárolódott lépései miatt. Sokan ellenéztek a felvonulást, mert féltettek a hallgatókat egy AVOS támadástól, melynek a felvonulás alatt ki lehettek téve.

A felvonulás zavar nélkül folyt le. A hallgatók némán, fegyelmetlenül, zárt sorokban meneteltek végig Sopron utcáin a nagyközönség aggódó szeretetétől kísérve. A forradalom előkészítő szakasza sikerrel zárult.

A forradalom napjai:

Október 23-án meghozta az egyetemi és munkás ifjúság közös nem-

41
zeti forradalmát, melyet vérevel becsületelt meg a budapesti harcokban. A soproni ifjúság felkelése mindenben azonos volt ezzel. Hogy Sopronban nem folyt vér, az a Diák Tanács nagy szerű, jól irányított munkájának volt köszönhető.

Október 24-én a Diák Tanács teljesen átvette a vezetést a főiskolán és a városban. Székhelyét a dékáni épület tanácstermében rendezte be és állandó jellegű üléseket tartott. Tökéletes együttműködés alakult ki a soproni gyárak, üzemek és iskolák forradalmi tanácsaival és közös erővel megindult a kommunista szervezetek megreformálása, a szovjet emlékművek, csillagok eltávolítása. Újjászervezték a rendőrséget, segítették az élelmiszer ellátás lebonyolítását Sopronban, közvetítették az orvosok szállítást Ausztriából Budapestre. Lefegyverezték a helyi ÁVO szervezetet és kapcsolatot létesítettek a határőrség helyi és esornai parancsnokságával, akik szívesen a forradalom oldalára álltak. Felülvizsgálták a kőhidai fegyház politikai foglyjainak esetét és a büntetlenül elítélteket haza engedték.

A Diák Tanácsnak tanár tagja nem volt, de a tanári kar minden tagjának lehetősége nyílt az általános tanácskozásokon résztvenni és véleményét nyilvánítani.

A Diák Tanács a lehetőségekhez képest kapcsolatot tartott fenn az ország más részeiben működő szervezetekkel. Állandó futár szolgálata volt Budapestre. A futár szolgálatot csak sok nehézség árán lehetett fenntartani, mert Budapestet az orosz csapatok körül fogták és úgy a be, mint a kimenőket megszürték.

Sopronban orosz katona nem tartózkodott. De az orosz csapatok megkezelítették Sopron határát. Azt üzentek a Diák Tanácsnak, hogy nem jönnek be Sopronba, ha ott továbbra is rend lesz.

Október 28-án megszokult a helyi Forradalmi Városi Tanács.

Október 29-én végre sikerült az ifjúság követelését a győri Nemzeti Tanácshoz eljuttatni egy küldöttség útján. A küldöttségnek két tanár és két diák tagja volt. A felterjesztett petíció azokat a pontokat foglalta magába, amiket az október 22-i gyűlés a SOTEX-ben elfogadott. Néhány bővítést azonban tartalmazott. Ezek a következők voltak: A soproni ifjúság nem ért egyet a forradalmi kormány összetételével és nem tartja alkalmasnak azt egy szabad választás lebonyolítására. Követelte Magyarország viszonyának végleges tisztázását a Szovjet Unióhoz és Magyarország Svájc-hoz hasonló függetlenségét. Követelte továbbá az ÁVO azonnali

teljes felszámolását az egész országban.

5.

Október 30-án Győret menekült a Dunántúli Nemzeti Tanács, ami parlamentáris elpökökre helyezte és függetlenítette Dunántul irányítását. A Tanács igyekezett ervényt szerezni a forradalom követeléseinek, beleértve a soproni petíciót is.

November 1. A Nemzeti Tanács gyalogári fegyverekkel fegyverezte fel a főiskola közben megalakult karhatalmi egységet és igyekezett azt az egyesítés dunántúli katonai irányítás alá beszervezni.

Este kigyúltak a gyertyák a soproni ablakokban a szabadságharc első hőseinek tiszteletére. Előttük napjának előestéje volt, de a könnyek miatt nem a halottaknak szóltak. Örömkönnyek voltak a zsenge szabadság első örömkönnyei.

November 2. Egyesült Kari Tanács alakult a Bánya és Erdőmérnöki Karok oktatóiból. A Tanács elhatározta a két kar újra egyesítését és a Miskolcra helyezett bányászati részleg visszahívását. Az Egyesült Kari Tanácstöbbségi szavazat útján mindkét kar igazgatóját megerősítette hivatalában, a karok senior tagjaiból Rektort választott, a Diák Tanács felépítését pedig kifejezte teljes egyetértését az ifjúsággal.

November 3. Az események rendszeres maderben látszottak terelődni. A főiskoplán csend honolt. Az ország szíve erősen dobozott. A kormány megerősödött és tárgyalóképesnek mutatkozott.

A hallgatók karhatalmi egysége, mintegy 200 idősebb hallgató, Eszterhásánál őrizte Sopron határát, a helyi tüzőrségtől kapott fegyverekkel felszerelve. Akkor még nem tudták, hogy ezek a fegyverek hatástalanok, hogy az egész karhatalmi egység és ezentúl az egész nemzet egy szörnyű árulás előestéjét éli.

November 4. Vasárnap. A tragédiánkat már sokan megirták. A szovjet csapatok Sopron fele közeledtek. Védelemről nem lehetett szó a jól felszerelt, tulerőben levő ellenséges csapatokkal szemben. A magyar katonaság hátat fordított a forradalomnak. Magára marad a kis forradalmi csapat. A Diák Tanács beszüntette működését.

A dékáni épület elnémulóban volt. Utolsó látogatója, a korábban külföldre menekült szociáldemokrata képviselő és az őt kísérő nagyhangú, magyar származású angol újságíró, semmi lelkesedést nem hagytak maguk után, miután üres ígéretésekkel megpróbáltak még tüzet csiholni a tizenöt napi lángolás utáni csalódástól kiégett lelkekben. Elmenni ebből a szűgyenteljes világból, ahol

nincs többé megújulás - talán ez volt az utolsó értelmes gondolat mindenki fejében, amikor hallotta a még szabad budapesti rádió megkondult lélek harangját és a Sopronhoz közelgő szovjet tankok durva dübörgését.

Mindenre néma, ólmos csend nehezedett. A Főiskola épületei elnéptelenedtek és a dékani épületben csak egy párját sirató kis diákleány hallgatta még az eltávozók vontatott lépteinek elhaló kopogását.

1956 - 1966
AUSZTRIÁBAN
/ 2.rész/

November 4.én és az azt követő napokban mintegy 450 hallgató hagyta el Sopront és keresett menedéket Ausztriában. A 450 hallgatóból 220 erdész volt, míg a többiek bányászok, földmérők és geologusok. A 450 hallgató az össz-hallgatóság felét tette ki a Sopronban 1956 őszén beiratkozott hallgatói létszámnak. A három kar oktatóiból mintegy 50-en lépték át a határt családjikkal együtt, akikből 25 oktató tartozott az erdészeti főiskola tanári karához. Ebben a létszámban nem foglaltatik benne a három kar administrációs és segéd személyzete, akiket nem lehetett számontartani, mert a határ átlépése után elszéledtek.

A tanári kar jórésze a Traiskirchen-i és a Judenau-i táborokban nyert elhelyezést, a hallgatók egy része ugyancsak ott, kivéve azokat, akik fegyverrel lépték át a határt. Ez utóbbiakat a Klosterneuburg-i táborban tartották biztonsági felügyelet alatt. Az osztrák kormány ugyanis kötelezve volt, az oroszokkal kötött békeszerződés értelmében, hogy mindazon menekülteket, akik fegyverrel felszerelten jönnek át a keleti országokból katonai fogolyként kell kezelni.

A menekültek özönlése Magyarországból november 4.én, készületlenül érte az osztrák kormányt. Napok multak el, amíg valahogyan elrendeződtek a menekültek a táborokban és felmérhetővé vált a menekültek száma és kiléte. Ekkor derült ki, hogy a soproni főiskola tanárai és diákjai milyen nagy számban menekültek el Sopronból. - Az osztrák belügy-minister azt javasolta Dr. Heinrich Drimmel közoktatásügyi miniszternek, hogy a tanárokat és főiskolásokat egy táborba kellene összegyűjteni és alkalmat adni arra, hogy folytathassák tanulmányi munkáikat, amíg a helyzet valami uton kifejlődik és mindannyian visszamehetnek Magyarországra. A közoktatásügyi miniszter a tanárok számára Strobl-ban, a diákok számára Ferienhort-ban jelölt ki letelepedési helyet. Mindkét új táborhely a gyönyörű St. Wolfgang tó mellett fekszik. A hallgatókat a Klosterneuburgi lagerből a Sitzenheim-i katonai táborba vitték, ahol teljes elszigeteltségben tartották őket úgy a külvilágtól, mint a soproni főiskola többi részlegeitől. Sitzenheim Salzburg külvárosában van.

Ferienhort nem volt alkalmas hely arra, hogy ott a hallgatók tanulmányaikat tovább folytassák, ami egyetlen eszköz lett volna arra, hogy a politika lassu alakulását a teljes kifejlődésig ki lehetett volna várni. A tovább tanulás keresztül vitele volt

a célja úgy a kimenekült, mint az otthon maradt, együtt érző tanároknak. Egy idősebb tanár társunk ezt írta november 20.-án: "Én azon a véleményen vagyok és velem együtt a nagy többség és különösen az idősebbek, hogy mindent el kell követni a tekintetben, hogy a hallgatóság hozzájusson a tananyaghoz, jegyzeteikhez, könyvekhez, azon célból, hogy addig, amíg visszatérnek, tanulmányaikat folytathassák és idővesztés nélkül végezzék be itthon az egyetemet."

Lanfalva

Megindult a jegyzetek, könyvek kicsempészése és hamarosan minden tananyag rendelkezésre állt. A lelkesedés azonban hiányzott és az elképzelés nem tudott gyakorlattá válni.

A politikai válság huzódása kezdte örölni az idegeket, és a mindinkább nyugtalanító helyzetben mindenki idegessé vált. November utolsó napjait irtuk és még semmi biztató nem történt. Otthonról ellentétes hírek jöttek. A diákok közül többen haza mentek, mások utólag jöttek ki, amikor hallották, hogy Ferienhortban megnyílt a főiskola. - Néhány levél idézet visszaemlékeztet az akkori állapotokra. Egy tanár leveléből: Dec. 4. én - "az erdőmérnöki szakon eddig a létszám 90-100 körül mozog, ugyszólván napról napra változik, de emelkedő tendenciát mutat. Az előadásokat csekély létszámmal, de megkezdtük. Berendezéseinkben a forradalom végén semmiféle kár nem történt. . . . ezideig Sopronban senkinek a haja szála sem görbült meg. Semminemű atrocitás nem fordult elő. Sopron városa hálás ifjuságunknak azért, hogy a nehéz idők alatt a nyugalmat fenntartotta, segített a város lakosságának minden gondján és azt most azzal hálálják vissza, hogy a városi közvélemény szerint elismeréssel vannak odaadó munkájukért. Nem találkoznunk a város különböző részeiben és rétegeiben olyan emberrel, aki ellenszenvesen nyilatkozna ifjuságunkról és annak vezetőiről!"

Az otthon maradt tanári kar egy memorandumot küldött december 18-án. "Egyetemünk tanári kara és ifjusága nem itéli el a külföldre távozottakat, mint ahogy nem magasztalja az itthon maradottakat sem. A külföldre távozottakat vérünkben való vérnek, magunkhoz tartozóknak tekintjük és örülnénk, ha ismét mindannyian együtt dolgozhatnánk tovább sokat szenvedett hazánk érdekében." Egy hallgató írja december 20. án: "Az elmúlt idők sűrű köd-fátyolként nehezednek reánk. Mennyi álmom, mennyi remény, mennyi hiába elfolyt vér - számunkra ismét beborult az ég....Barátaink, mi nem tudjuk elképzelni rólatok, hogy a magyar haza vergődését távolról akarjátok szemlélni és véglegesen itt hagyatok minket. ... Tudomásokra hozom, hogy eddig közülünk senkit le nem tartóztattak, az Egyetemünk továbbra is autonóm terület, a kollégiumunk is / ez egyébként 1957 ben megszűnt és azután a kommunista kormány soha nem állította vissza, Roller/. Eddig 26-an jöttek haza a hallgatók közül, akik rendesen tanulnak és bántódásuk nem esett. Az összes hallgatói létszám 98. Az Egyetem hivatalosan is megkapta a Soproni Műszaki Egyetem címet, három karral. A miniszter hivatalosan is közzétette, hogy a Bánya és Földmérnöki képzés Miskolcra Sopronba legkésőbb február 1-re véglegesen átköltözik" /Ennek az állításnak a teljesítése sohasem történt meg, Roller/.

"Most tértem vissza otthonról Budapesten keresztül" - írja tovább. "A második orosz beavatkozás lényeges változást nem hozott. A fő utvonalakon több épület teljesen eltűnt. A halottak száma 75,000 /ez az adat a sokszorosának tűnik a hivatalosan közölt adattal szemben, Roller/. A politikai hangnem a hivatalos részről semmivel sem különb, mint Rákosi és Gerő alatt volt. De meg kell mondani, hogy a kormánynak nincs is tábor. Ugy érezzük, hogy az elmúlt 12 év alatt a Rákosi féle kormányok bűnös politikájukkal a magyar nemzetet a nemzetközi közvélemény szemétdombjára taszította és a megalázott kis nemzet 75,000 becsületes magyar ember

vérével tisztára mosta történelmünknek eme hitvány lapjait. Be kell látnotok, hogy most ezekben a nehéz órákban nem valami nagy dicsőség végleg bucsut mondani annak a hazának, amelynek népe hősiességével a világ előtt elvitte a pálmát."

Dolob?
V

Ugyanezek a nehéz gondolatok foglalkoztatták a tanárokat és diákokat egyaránt és érthető, hogy nehéz volt teljes higgadsággal nézni az eseményeket.

A demoralizálódás, mely az emigrációnak szokott jelensége a sorsok kialakulásáig, természetesen bekövetkezett a soproniak között, amit még csak fokozott az egyre jobban szükkülő adminisztrációs terror, amit a tábor élére állított osztrák megbízott gyakorolt. Ludwig Voczek lassan éreztetni kezdte velünk, hogy az osztrák kormány jóvoltából túl kényelmesen és gond nélkül élünk, ami nem mehet a végletekig és jobb lesz, ha utánna nézünk valami más megoldásnak eljövendő sorsunkban. Az igazság az volt, hogy a nyugati világ jótékonyági szervezetei hatalmas pénzeket juttattak az osztrák kormánynak a magyar menekültek megsegélyezésére és az osztrák kormány szívesen támogatta a főiskolát is. Voczek igyekezete személyes rosszindulatából fakadt és az Ausztriában tartózkodásunk utolsó heteiben sikerült őt eltávolíttatni táborunk éléről az ausztriai társadalmi szervezetek segítségével. Mindez azonban már nem enyhítette azt az igyekezetet, hogy Ausztriából áttelepüljünk valami más országba.

Siettette az események kialakulását az is, hogy közben a Sitzenheimben fogva-tartott hallgatók éhség streiket kezdtek és követelték a főiskola Ferienhort-i részlegével való egyesítésüket. Az osztrák kormány elzárkózott ennek a kérésnek a teljesítésétől. Csak abban az esetben volt hajlandó tárgyalni a hallgatók kiengedéséről, ha a főiskola valóban áthelyezi székhelyét valami más országba. Az elvesztett magyar forradalomnövelte az oroszok katonai hatalmát Kelet és Közép Európában. Az orosz hadsereg túl közel volt az ausztriai határhoz. Egy szerződés szegés osztrák részről kellemetlen kimenetelű incidensre adhatott volna okot Ausztria és a Szovjet Unio között. A soproni főiskola menekülésének emlegetése elég nagy helyet kapott a szabad világ sajtójában és az emigrációs riportok kedvenc anyaga lett. A főiskola elmenekülése Sopronból egyike volt a legszégyenteljesebb vádaknak a kommunista rendszer ellen és a kommunista tábor szemmel kísért minden megmozdulást a főiskolával kapcsolatosan. Így érthető, hogy az osztrák kormány jobbnak látta nem tetézni még egy szerződés szegéssel kommunista elleni magatartását, melyet a magyar menekültek maradéktalan befogadásával bizonyított.

Az otthoni szomorú események, Voczek magatartása, a Sitzenheim-i hallgatók sorsa és a mindinkább elharapodzó rossz lelki hangulat úgy a tanárok, mint a hallgatók között megérlelték a gondolatot, hogy valóban tovább kell állnunk Ausztriából egyénilag vagy csoportosan, haza vagy tengerentúlra. A többség a csoportos elmozdulás mellett volt más országokba, de semmiesetre sem

Magyarországra és megszületett a sorsdöntő határozat, hogy a főiskola vezetősége járjon utána különböző államok kormányánál, hogy az erdészeti főiskola, mint testület, kapjon egy letelepedési lehetőséget, ahol a hallgatók tovább tanulhatnak a régi tanárok vezetésével. A bányászok és geodéták különváltak, miután tanáraik az önálló érvényesülés útját választották. Ugyancsak külön váltak azok az erdészek is, akik egyénileg akartak tovább tanulni valamelyik európai egyetemen.

Kérvény ment Sweizbe, Franciaországba, Olaszországba, Nyugat Németországba, Belgiumba, Hollandiába és az Északi Államokba, továbbá Angliába, Észak Amerikába és Kanadába. Írásbeli válasz egyedül Angliából jött azzal az udvarias sajnálkozással, hogy sem az anyagi, sem a területi feltételek nincsenek biztosítva Angliában egy ilyen nagy bevándorló egység ellátására. Olaszországból szóbeli üzenet jött, hogy egy kastélyt tudnának adni a Főiskola számára, ahol a hallgatók tanulhatnának és végezhetnének volt tanáraik vezetése mellett, de az anyagi feltételeket ehhez az intézményhez biztosítani nem tudták, arról magunknak kellene gondoskodni. Továbbá a hallgatók végzésük után nem biztathatók elhelyezkedési lehetőséggel Olaszországban, mert erdészekben ott is tul termelés van. Németországból ugyancsak szóbeli üzenet jött. Egy Nyugat Berlin-i egyetem hajlandó lett volna befogadni bennünket - tanárokat és diákokat - egyéenként. A végleges elhelyezkedést azonban senki számára nem tudták volna megígérni. Az egyedüli biztató ajánlat Kanadából érkezett a bécsi kanadai követ, Gordon E. Cox ur útján, aki értesített bennünket, hogy a kanadai kormány megfontolás tárgyává tette kérésünket és Ferienhortban rövidesen meg fog jelenni J.W. Pickersgill kanadai bevándorlási minister, a kivándorlás részletes megbeszélése végett. Ez a megbeszélés december 9.én megtörtént. A tanárok és hallgatók nagy többsége elfogadta a kanadai ajánlatot és megszavazta a kivándorlást. Ezzel az együtt maradottak további sorsa el lett döntve.

EMBEREK ÉS ESEMÉNYEK AUSZTRIÁBAN

Két hónapig tartozkodtunk Ausztriában. Ezen idő alatt sok intézménnyel és egyénnel kerültünk kapcsolatba. Mindenki segíteni akart rajtunk. Főleg a korábban kivándorolt magyarok, akik át tudták érezni saját tapasztalatukból a hazát és otthont vesztett lelkek fájdalmas vergődését.

*

M a r o s i F e r e n c a magyar ügyek védelmével Spanyol országban megbízott meghatalmazott miniszter, szeretne volna, ha Európában való maradásunkkal megerősítettük volna az 1944-ben kimenekült magyar kormány táborát. Megbizottja, Theodor A l b e r t, Salzburg-Aigen, Fichtenweg 25, állandó látogatónk volt. Könyvekkel és tanácsokkal igyekezett segíteni minket. Általa, Marosy 26,000 osztrak shillinget küldött az Egyetem további fenntartására A u s z t r i á b a n . Ezt az összeget eltávozásunk után Európából, teljes egészében az Ausztriában maradt kollégák használták fel, létük fenntartására, amíg vissza nem tértek Magyarországra. Marosyt a továbbiakra egy magyar Erdészeti Kutató Intézet megszervezésének gondolata foglalkoztatta, arra az esetre, ha a hazatértek ott maradtak volna. Az anyagi fedezetet a spanyol országai magyar kormány útján biztosította volna, természetesen igénybevéve a szabad

világ segítő akcióit. K a b s b u r g O t t ó, Marosyval karöltve támogatta ezt a gondolatot. Mindketten tisztában voltak azzal, hogy Kanada hamarosan el fogja nyelni a fiatal magyarokat és azok elvesznek majd a magyarság számára. Ottó, felesége Regina utján egy levélben, melyet irattárunkban őrzök, mélységes rosszalását fejezte ki felénk, mikor kanadai kivándorlásunk végleges határozattá vált.

□

N a g y E r n ő lelkész ur, Salzburg Fischerbach Gasse 51, közreműködésével segítette elő kanadai kivándorlásunkat. Ajánlatára felutaztunk Bécsbe a kanadai követségre, igénybe véve J o y a B i d d e l l angol missziós nővér segítségét. Miss Biddel segített tolmácsolni kérésünket G. H. C o x követségi titkár felé, aki jelenleg Kanada másod képviselője az Egyesült Nemzetek Tanácsában. Mr. Cox először meglepődött azon kérésünkön, hogy mintegy háromszázan egy egységben szeretnénk Kanadába kitelepülni és ott tovább működni, mint egy Erdészeti Fakultás. Talán a lehetetlen kéreéstől felhevülve hirtelen lelkesedni kezdett és azonnal felhívta J. W. P i c k e r s g i l l bevándorlási minisztert, hogy neki ró-lunk jelentést adjon. Mr. Pickersgill 24 óra alatt elintézte a kormányával és a különböző közoktatási szervekkel, hogy az egész Főiskolát elfogadják és Vancouverben, British Columbia-ban telepítsék le. Fontos szerepet játszott ez ügyben J a m e s S i n c l a i r, British Columbia képviselője, halászati miniszter, H. S. F o l e y, a Powell River Co. elnöke és Norman MacKenzie a British Columbia-i Egyetem elnöke. Sinclair felkérte Foley-t az Erdőmérnöki Főiskola átmeneti költségeinek fedezésére. Foley a kérésnek készséggel tett eleget. Az ígéret birtokában MacKenzie hoz ójártult, hogy Főiskolánk, mint egy Divíziója a vancouveri Erdész Fakultásnak, működését majd az 1957-es évben megkezdhesse. MacKenzie semmiféle pénzügyi segítyt nem helyezett kilátásba és semmiféle költségviselést nem vállalt. Az állam által a bevándorlóknak az első félévben szokásosan fizetett összegén kívül a Főiskolánk menetéhez szükséges anyagi fedezetet a British Columbia-i fakereskedők biztosították. A Főiskola adminisztrációs ügyeit, a hallgatók állás szerzését a nyári munkákra az első időkben Fred McNeil, a Powell River Társaság vezető tisztviselője látta el. Fred igaz barátja volt a magyaroknak és ami jó az első időkben számunkra adódott azt neki köszönhetjük.

□

Európába maradásunk egyik lelkes támogatója volt Z a l á n M a g d o l n a, egyetemi tanár felesége Münchenből. F a r k a s J ó z s e f f e l, az Európai Magyar Diákszövetség titkárával a németországi elhelyezkedésünket próbálták megszervezni. Hannover-Lünden-i tanárokkal Münchenben tárgyaltak a körülményekről. Sajnos intézményes letelepedés nem volt megoldható. Ígéretet azonban adtak arra, hogy diákjainkat arányosan elosztva felveszik a németországi erdész egyetemekre.

□

Az Egyesült Államok felől Dr. S U R Á N Y I U N G E R T I V A D A R, a Syracuse-i Egyetem közgazdaságtan tanára egyengette utunkat. Sikerült megnyernie az ügynek Hardy L. Shirleyt, az erdészeti fakultás dékánját. Shirley terve a következő volt: elegendő pénzt szerezni az iskola további fenntartására Ausztriában

mindaddig, amíg valamennyi diák végez; elismertetni a szerzett diplomákat a FAO illetékes osztályával, ami szélesebb körű elhelyezkedést biztosíthatott volna tanároknak és diákoknak mindentől, kivéve az Észak Amerikai Kontinenst; megadni a tovább tanulás lehetőségét azoknak, akik az USA-ban akarnának végleg letelepedni.

Shirley tervének megvalósításán a következők ügyködtek: Henry C L E P P E R a Society of American Forester titkára; Mr. Ketching, a Nemzetközi Gazdasági és Társadalmi Ügyek igazgatója a State Department-nél; Mr. Cline a Forest Service vezetője; Kenneth Holland, a Nemzetközi Oktatásiügyi Intézet Igazgatója; a World University Service, az International Rescue Committee és a Red Cross.

Dean Shirley levele, melyben az első terv várható sikeréről értesített bennünket csak St. John-ban ért utól bennünket, a kanadai partra szállásunk után. Ebben a levélben sajnálattal közli, hogy további tevékenységüket meg kellett szüntetniük, mert nem akarják a kanadai kormány munkáját ez ügyben zavarni. Azt írja, hogy Kanada sokkal kézzelfoghatóbb tényeket isért, mint ők. Ez az ígéret már a megvalósulás felé halad, míg ők még mindig csak a tervnél tartanak. Persze akkor még sem Shirley, sem mi nem tudtuk, hogy a kanadai ígéret sokkal szervezetlenebb és ingatagabb alapon nyugodott, mint az amerikaiaké. Erre a kérdésre a későbbiek folyamán még visszatérek a kanadai események tárgyalásánál.

Érdekesnek tartom még feljegyezni Shirley levéléből az alábbiakat: Az egész iskolát egységesen kizárt volna Amerikába áttelepíteni a magyar tanárok további vezetése mellett, az eredeti tananyagot tanítva. Amerikában európai vezetéssel lehetetlen elhelyezkedni, bár Amerika egyike azon kevés országoknak, ahol jól képzett erdészekben hiány van. A második világ háború után, sok értékes európai erdész vándorolt ki Amerikába. Minden erőfeszítés ellenére is, azonban csak néhányan tudtak a szakmában elhelyezkedni. Kanadában is körülbelül hasonló az állapotok és éppenezért a kanadai ajánlat szinte hihetetlenül hangzik.

Claus G a t t e r e^r, a Salzburger Hírek /Salzburger Nachrichten/ szerkesztője volt egyik legkedvesebb ausztriai osztály barátunk. Használt ruhákat, iroda felszereléseket szerezett nekünk. Kilicselt a Kormánytól a sitzenheimi foglyok kiengedése ügyében. Neki köszönhetjük Ludwig Voczek elhelyeztetését táborunk éléről. Hélységes emberbaráti szeretetén kívül semmi sem kötötte hozzá, mégis az ő szénében láttam meg a legőszintébb bucsu könyveket a salzburgi állomáson, mikor kigördült vonatunk és neki indult a hosszú ismeretlen utazásnak.

□ □

Főiskolánk ausztriai krónikásának feljegyzéseiből veszem az alábbiakat:

Létszámunk első számbavétele november 13-án történt meg Ferienhortban. A hallgatók összes létszáma 551 fő volt, amely magába foglalta a Sitzenheimben fogva tartott 187 hallgatót is. Az 551 főből 292 volt erdész, a többi a Műszaki Egyetemhez tartozott.

November 23-án a tanárokkal és család tagjaikkal együtt

604 voltunk. A műszaki hallgatók létszáma mintegy 93-al csökkent. Hollandiába 33, Franciaországba 50 és Svéd országba 5 ment el Ferienhortból.

November 26-án Ferienhortban közös tanári és hallgatói gyűlés volt, ahol felmerült a tanárok iránti bizalmi kérdés és elhatározták a műszaki hallgatók különválását. Egyike volt a legzajosabb gyűléseknek menekült életünk alatt, ahol sok elrejtett szenvedély tört utat a kifejezésekben és végképpen megérlette a későbbi cselekményeket, melyek kivezethettek a demoralizálódott állapotból. Ezután az értekezlet után következett be a tanári kar alakadása is, mely végig kitartott a Főiskola befejezéséig Vancouverben.

December 4-én reggel mondta be az osztrák rádió a kanadai kivándorlásunk lehetőségét. Még aznap megjelentek körünkben a kanadai kormány képviselőiben Pickersgill és Cox.

December 8. A tanári kar egy Memorandumban feltárta a kivándorlás okait. A Memorandumot megküldöttük a Soproni Főiskola irattárának és a bécsi levéltárnak.

December 9. A Winnipeg-i és Toronto-i Egyetemekről is érkezett meghívó levél. → a Vancouver-i feladatok után.

December 15. Megjelent G.S. Allen és F. McNeil Vancouverből a kivándorlás és UBC-hez való csatlakozás körülményeinek a megbeszélésére.

December 16. Két tanárt és két hallgatót hívott meg a Kanadai Kormány Vancouverbe helyszínelésre és előzetes tájékoztatóra. Vallalkozók hiányában egy tanár és három hallgató indult utnak.

December 19. Megszűnt a Ferienhort-i lager. A sitzenheimi hallgatók kiszabadultak és az egyesült hallgatóságot a mellbrunni és Rositteni menekült táborokba helyezték el Salzburg mellett. A létszám ekkor 570 volt.

December 24. Sopronból újabb 15 bányász hallgató menekült. Elmondták, hogy Sopronban nagyon kétségbe esett a hangulat. Mincsen elegendő élelem. Hus, zsir és kenyér hiányzik. A tej csarnokok már reggel 10 kor becsuknak tej hiány miatt. Néhányan eltűntek azok közül, akik a forradalomban szerepet játszottak.

December 26. A Vancouverbe küldött bizottság visszatért. A realis beszámoló a kanadai viszonyokról és a várható küzdelmes időkről nem mindenkit bátorítottak és ezért sokan lemondtak a kivándorlást, különösen a tanárok köréből.

December 29. Elindulás Salzburgból. A kivándorlási szervek 20 hallgató számára nem adtak jegyet és helyettük másokat raktak fel a vonatra. Megvesztegetésük nyilvánvaló volt. Ezért az elindulást megtagadtuk. A 20 kiharadt azonban kérte, hogy induljunk el nélkülik, miután a kivándorlási szervek megígérték, hogy három nap múlva utánunk indítják a lemaradókat. Január végén találkoztunk velük Abotsfordban sok kalandos utazás után. Ez az eset az ausztriai ember vásár egyik jellegzetes példája volt.

Salzburgból 20.45 kor indultunk el. Az utirány: Salzburg - München - Augsburg - Köln - Achen - Belgiumon keresztül Herbsthal - Brüsszel és Ostende, ahol hajóra szálltunk és átszeltük a Lamanché-csatornát. December 31-én érkezünk Doverbe és, este 11 kor Liverpoolba. Itt mindjárt behajóztunk a hatalmas Emress of Britain tengerjáró utasszállító hajóba.

Az 1957 január 1.-ét már az A t l a n t i O c e á n nyugtalan vizén éltük át. Szilveszter éjszakáján búcsú ünnepet tartottunk a hajón Európától. Ez alkalommal R a j c z y Lajos, a Nemzeti Színház művésze, aki azóta Torontóban elhunyt, hazafias szavakat adott elő, majd utána diák nótákat énekeltünk és a Himnusszal zártuk ünnepélyünket, az Ó esztendőt és egyben európai emlékeinket.

A hajón utazó idegenek számosan vettek részt az ünnepélyen. Értetlenül nézték szomorúságunkat és az imitt-amott megcsillanó néma könnyeinket. Nem értették, hogyan búsulhatnak emberek, mikor egy gazdag országba, egy fényesnek látszó jövő felé hajóznak. Legnagyobb részük angol kivándorló volt. Mentek új kalandok után, kihasználni gyarmataik által nyújtott előnyöket. Mi száműzettek voltunk és mentünk keresni egy csendes hajlékot és az ismeretlen szabadságot. - Azóta megtaláltuk a csendes hajlékot is, a szabadságot is. De hiányzik a magyar föld áldott melege a csendes hajlék körül, mely igazán tudna éltetni egy boldog szabadságot.

* * * * *

UTAZÁS KANADÁN KERESZTÜL

Az Empress of Britain, 30,000 tonnás luxus hajónk 1957 január 8-án, kedden hajnali 3 órakor érte el Kanada partját a New Brunswick-i St. John kikötőjében. A kikötőt sűrű köd borította, mint távoli jövőnket. Izgatottak voltunk, amit csak fokozott a ködjelző dudák nyugtalanító üvöltése. Egy nagy hajó, keresztbe vágott egy kis halászhajót közel a kikötőhöz. A mentőszolgálat kereste a hajótörött, vízbe esett halászokat. Mi is a hajótöröttek bizonytalanságával szálltunk partra és idegenül szemlélők az új környezetet és a számunkra szokatlanul mozgó, ügyködő embereket. Hallgattuk az ismeretlen nyelvet és hihetetlennek tűnt, hogy egy másik világrészbe értünk, ahol újra meg kell tanulnunk beszélni. Akkor öbredtünk először tudatára, és később még sokszor, hogy egy új nyelvet kell elsajátítanunk, mely kifejezője lesz majd gondolatainknak munkánkban és társadalmi életünkben egyaránt. Ez a nyelv lesz eljövendő gyermekeink és utódaink anyanyelve és ennek elsajátítási mértékétől fognak függeni életlehetőségeink az Ujhazában.

Miután a CPR /Canadian Pacific Railway/ kazánfűtői éppen strike - ben voltak ezidőben, a következő tizenegy napot St. Johnban kellett

töltenünk. Ezalatt a Szöv. Kormány megállapodott a CNR -al /Canadian National Railway/ a Vancouverbe való szállításunkról. A St. Johnban eltöltött napok sok kedves és emlékezetes eseményt hoztak számunkra, melyek jótékonyan befolyásolták reményeinket és bizalmat keltettek bennünk a jövőt illetően.

Megérkezésünkkor Kanadába, Pickersgill, Sinclair, Harold Foley és MacKenzie táviratban köszöntöttek bennünket. Sinclair többek között ezt írta: Welcome to Canada. We all admired the valiant battle for freedom of the Hungarian people and are glad to have you come to Canada.

X Kovács Miklós és Erdős Márta esküvője, egyike volt a legemlékezetesebb eseményeknek St. John-i tartózkodásunk alatt. Ők jelentették számunkra a honalapítás első jelképét és frigyükből nőtt a bizalom bennünk az elpusztíthatatlan magyar élni akarásra. Mindannyiunk szeretete vette őket körül és valóban egy nagy családként ünnepeltünk. Az esketést Most Rev. A. B. Leverman, St. John püspöke végezte a székesegyházban. Beszédében az esküvő alkalmával a következőket mondotta: "You now begin a new life in this great country where freedom exists. It is of vital importance for your happiness and spiritual welfare that you begin this new life in proper dispositions. You who are students and through your education you must be the leaders in thought and action, you must exemplify in your lives that Christian life and thought really means. I know you will be loyal Canadians and citizens of this country."

Január 14-én, meglátogattuk az Egyetemet Frederickton-ban. Örültünk az alkalomnak, hogy betekinthettünk a kanadai egyetemek tudományos munkájába és a diákok életébe. Ami a kutató munkát illette - nem volt mit szégyelnünk magyar vonatkozásban sem felkészültség, sem felszerelés tekintetében. - A diákok egyéni szabadsága, jövőbeni kilátásai, de főképpen tanulási lehetőségei nem volt összehasonlítható az 1945 utáni, otthoni állapotokkal.

A St. John-i bevándorlási hivatal főnökére, Mr. Christenre, mindég őszinte elismeréssel gondolunk. Szeretettel nyújtott segítséget mindannyiunknak, hogy könnyebben hidalhassuk át az első napok nehézségeit. Tolmácsunk Capt. G. R. Parry volt, aki nagy lelkesedéssel tolmácsolt, örülve, hogy gyakorolhatja a magyar nyelvet, melyet mint katona tanult meg a második világháború alatt.

Január 20-án, egy napi utazás után érkeztünk meg Montreálba. Az állomáson a McGill Egyetem diákjai, a többi montreáli egyetem diákjaival együtt, több százat kitevő létszámban, Mr. Steward Smith vezetésével vonultak ki fogadásunkra. Lelkesedésük egybeolvadt, a nagyszámu montreáli magyar szív kitörő ünneplésével. A magyarok nevében Walter professor ur üdvözölt, a montreáli katolikus egyetem tanára és a fogadáson megjelent Zsolnay-Mattyasovszky kanadai főcserkész ur is.

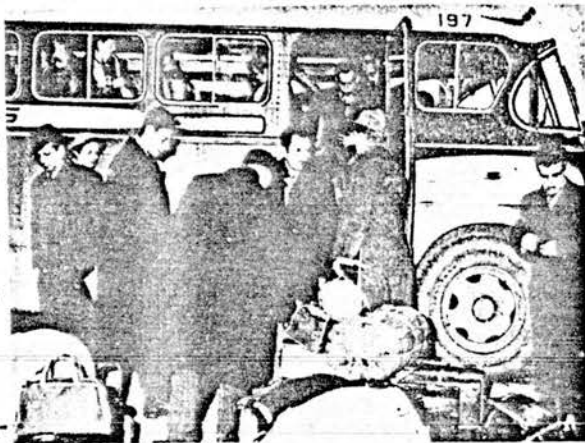
Utunk a "szabadság vonaton" Kanadán keresztül, diadal utnak számított számunkra. Ottawa, Winnipeg, Saskatoon és Edmonton állomásokon az illető város lelkes diák csoportjai ünnepeltek bennünket. Egy edmontoni diák verset szavalt, amit ő maga költött: ". . . a mi történelmünk rövid, mint egy tőr, mely nektek a bátorságot adta a harchoz. A sötétségen keresztül a napvilágra érkeztetek és mi üdvözlünk, mint új kanadaiakat."

Mi pedig sodródtunk az ünneplőkkel állomásról állomásra, kissé zavartan és apatikusan, majdnem értelmetlenül, mert lelkünk szögletében aggodalom élt, hogy minden, ami történik körülöttünk csak álom, amelyből keserü lesz a felébredés, mint ahogyan keserü volt felébredni a

forradalom kábulatából, a kommunista erőszak rideg valóságára. Napjainkban mindenesetre már nehéz megérteni a kanadai egyetemi ifjúság akkor irántunk megnyilvánult, kitörő lelkesedését, amikor tapasztaljuk ugyanannak az ifjúságnak pacifista megnyilatkozásait és tüntetéseit, amivel félreérthetetlenül a kommunista "békés együttélés" status quo politikáját támogatják./pl.lásd a legutóbbi nagyarányú diák tüntetést a montreáli amerikai követség előtt/.

Mindenesetre Vancouverig akkor sem jutott el a nemzeti lelkesedésektől fűtött forradalom lángja. Akkor is, később is, csak kevesen tartottak velünk a diákság köréből. Nagyrészt közömbösek voltak. Az erdész hallgatók és tanáraik féltékenyen vérták a soproni erdészek betérését a British Columbia-i faipar kínai falai közé.

Montreálban csatlakozott hozzánk a Salzburgban lemaradtak csoportja, így teljes létszámban, 289-en, családtagokkal együtt, érkeztünk Matsqui állomásra, British Columbiába. A mellékelt kép az állomáson az autóbussra való átkodás eseményét örökítette meg. Az autóbuszok az Abbotsfordi katonai repülő táborba szállítottak minket, ahol a többi magyar bevándorló társainkkal együtt várunk végleges elhelyezkedésünket. Az abbotsfordi napok alatt, megkezdjük az angol nyelv tanulását. Megszerveztük a kari tanácsot, aminek feladata volt az elkövetkezendő tanév előkészítése, tanárok megbízása, oklevél ügyének letérnyalása a UBC-vel, stb. Az ifjúság visszaállította a régi Ifjúsági Kört és megszilárdította az ifjúság fegyelmét.

A mellékelt képen jobbról -Gratzer Miklós, az első Ifjúsági Köri Elnök/1957-1961/, Joe Foley, a Powell River Co. elnök helyettese és a UBC diák tanács elnöke.

Közben otthonról nyugtalanító hírek érkeztek, tovább romlott a politikai és gazdasági helyzet. Sokan az otthon maradtak közül, szívesen jöttek volna utánunk, ha jöhettek volna. Ausztriai ismerősök útján küldtek leveleket - diákok, tanárok egyaránt. Az Ausztriában maradt oktatói részleg kétségek között élt, mert az anyagi támogatás minden oldalról megszűnt és választaniok kellett a bizonytalan európai lete-

lepedés és a még bizonytalanabb hazamenetel között. Legtöbben az utóbbit választották.

□

Az otthon maradt oktatók részéről mégegyszer elhangzott felénk a nemzet ellenes bűn vádjá a kanadai kivándorlásunk miatt. De ez a hang már gyengén, erőtlenül jutott hozzánk, részben, mert nem volt meggyőződés mögötte - az otthoni állapotok nem igazolták az otthon maradtak vádjának jogosságát, másrészt fülünkben, már inkább csengett a pezsgő élet moraja, amit az amerikai kontinens viszhangzott felénk és mindenki felé, akiket az élet vágya sarkai haladni és alkotni.

□ □ □ □

OTTHON ALAPÍTÁS POWELL RIVERBEN.
Soproni történet 6.ik közleménye.

Powell Riverben nem éreztük, hogy idegen országban élünk. Csoportunk egy tömbben történt elhelyezése megadta a lehetőséget egy kis magyar közösség kialakítására. Azonos életkörülményeink: a mindenki számára kötelező angol nyelvtanulás, a jó magyar konyha élvezete és a közös étkezések, a club helyiség közös használata és a napenkénti szoros együttlét családias jelleget adott életünknek.

A táborigényment zavartalan biztosításáról saját adminisztrációnk gondoskodott. Kanadai részről ketten segédkeztek az ügyek lebonyolításában, főleg a külső szervekkel való tárgyalásokban - Mr.

V. Forbst a Bevándorlási Hivatal részéről és Mrs. Janie Strong a P.R. vállalat részéről. Mindkettőjükre a visszaemlékezés baráti és mindég hálával fogunk rájuk gondolni. A P.R. vállalat a pénzügyi, állás keresési és az egyetem felé való képviselőletünkkel Mr. Fred McNeilt bizta meg, aki szintén lelkes barátunknak bizonyult és szívesen töltött sok időt körünkben. Különösen szerette szép magyar dalainkat és diák nótáinkat. Nem egyszer mondta, hogy bár magyarul nem tud, szemünk csillogásából és az arcunkra irt hangulatunkból kiolvassa dalaink értelmét és érzelmeink dülését. - Az értünk dolgozók kanadai listájában nem hagyhatom ki Hámori Karcst sem, annak idején a UBC diákját, aki mint tolmács működött a táborban és bizonyára megszerethette a soproniakat, mert leányaink közül választott magának örök élettársat Héjjas Anna személyében.

A mindennapi események mellett egyéb eseményekben is bővelkedtünk.

Igyekeztünk megnyerni a kis városka lakosságát és megmutatni nekik kulturális értékeinket. Számtalan rendezvényünk közül meg kell említenem egy néhányat, mint például labdarugó csapatunk lelkes működését, amely 3:0-ra legyőzte a helyi csapatot; egy nivós műsoros est rendezését, amellyen tánc csoportunk, énekesek és vívók adtak bemutatót a mintegy 700 főnyi közönség számára a vállalat kulturtermében; a hatalmas tábor tüzet a tó melletti sziklás orrok alján, ahol a kuruc világ portyázóinak lelke elevenedett meg fiatal magyarjainkban a bús, majd harcias nótáink éneklése közben.

Társadalmi eseménynek számított Powell Riverben a március 7.-én megtartott Veni Sancte, amelyen a városka közönségén kívül miniszterek, egyetemi vezetők és ipari vezető emberek akartak találkozni az akkor még érdekesnek talált magyar menekültekkel.

Ugy érzem, néhány idézet az elhangzott beszédekből történetünk lapjaira kívánkozik.

Hon. Sherwood Lett, a UBC chancellor-ja, aki azóta elhunyt, meleg szavakkal üdvözölt bennünket. A magyar népet hősi népek nevezte, amely nemcsak a saját szabadságáért, hanem a művelt világ megmentéséért is vér áldozatot hozott 1956-ban. Az első világháború után ő maga több időt töltött Lengyelországban, ahol megismerte a kelet európai népek problémáit. A hazájukból kiűzött fiatal magyarok - mondta - hivatva vannak ezeknek a problémáknak a megoldására a nyugati hatalmak és kultúra segítségével.

MacKenzie, a UBC elnöke, aki 1962-ben nyugdíjba ment és közismert volt száraz, skót realitásáról és anyagi gondolkozásáról,

igy jellemezte exodusunkat: unique and probably without conterpart in hystory !

Leslie R. Peterson, provinciális oktatásügyi miniszter, az egyetlen ma is tevékeny politikus azok közül, akik akkor az évnnyitón megjelentek és későbbi életünkben is szerepet játszottak, ezeket mondotta: "the exchange of ideas between the Universities of B.C. and Sopron will be mutually beneficial and will perhaps help you find new horizons of technical knowledge and a better appreciation of our heritage." - A jelen idő ugyan még nem igazolta ezt a jóslatot, de a fiatal magyar erdészek térhódítása Kanada majdnem minden részében fokozatosan érleli az erdészeti szakma új horizontjának kialakulását.

1957 április végéig időnk megerőltető nyelvtanulásban telt el, napi nyolc órai oktatással. A P.R.-i önkéntes és nyugdíjas tanítók és tanárok hősi munkát végeztek értünk. Sajnos neveiket nem jegyeztük fel, de hálánk névtelenül is mindegyiküket külön-külön is követi.

Csillogó reményeink a nyári állások elérésére sajnos nagyon elhalványodtak, mire a kivitelezésre került a sor. Az 1956-os év ígéretes gazdasági helyzete hirtelen aláhanyatlott 1957-ben. A faipari vállalatok mindenütt csökkentették munkás létszámukat és termelésüket. A famunkások béremelést követeltek és Szakszervezetük hosszabb ideig tartó "strike"-t helyezett kilátásba az elkövetkezendő munka szezon folyamán. A helyi Szakszervezet elzárkózott diákjaink alkalmazásától a papirgyárban, részben munkás védelmi, másrészt politikai okokból, /McNeiltől nyert tájékoztatás/, mert a Szakszervezet vezetőségének néhány tagja baloldali érzelmű volt. Az elkedvetlenedés nőttön nőtt diákokban és tanárokbán egyaránt. A vészes emigrációs betegség - a hirtelen demoralizálódás - kezdett belopódzani táborunkba. Barátaink, élükön McNeilel, mindent megtettek, hogy segítsenek rajtunk, ami a végén hellyel-közzel sikerült is.

A hallgatók jó része kénytelen volt elfogadni a legalacsonyabb állásokat, ahová kanadai munkaerőt a vállalatok csak nehezen kaptak. A "chocker-man job" fogalomná vált közöttük, mert ott kezdődött és végződött a lehetősége az erdészeti szakmunkának számukra. A szerencsésebbek bányavállalatoknál, parkoknál és egyéb nem szakmai helyeken kaptak alacsony órabéru munkát. A fiatalabb tanárok közül is csak kevesen voltak abban a helyzetben, hogy nyári állást kaphattak. A tanárok számára pedig nagyon fontos lett volna a korai állásvállalás, részben, hogy betekintést nyerjenek a kanadai erdőgazdálkodás problémáiba, másrészt, hogy jövőjüket, mely bizonytalanabb volt, mint a diákoké, ismeretségi körük bővítése útján előkészíthessék. Állás hiányában a tanárok szakmájuk gyakorlására és elgondolásuk bemutatására egy fatermelési és közelítési tervet dolgoztak ki pontos növényészeti és területi felmérés alapján a P.R. vállalat egyik erdőrészletére -kísérletként. A terv sajnos csak terv maradt és ma is porosodik a Vállalat erdőművelőjének valamelyik fiókjában, bizonyítatlanul hagyva, lelkes ambícióinktól fűtött elgondolásaink helyességét. A területet két év múlva, a többi körülötte fekvő erdőrésszel együtt tarra vágták.

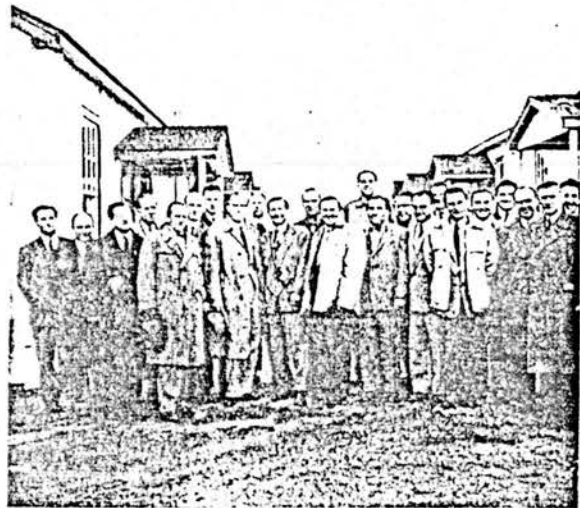
1957. február 22.-től szeptember 15.-ig időztünk Powell Riverben, ahonnan Vancouverbe költöztünk. Ez az áttelepülés egyben csoportunk szervezett egységének megszűnését is jelentette, mert Vancouverben mindenki a maga lábára állott és élhette egyéni életét. A

Powell River-i küzdelmes, de szép napok ezzel lezárultak. Elmondhatjuk, hogy jó idő volt / 10 lb volt a tagok átlagos súly gyarapodása, de mégsem kár, hogy elmúlt, mert a magunkba zárttság sok hátránnyal járt volna mindannyiunk életének további alakulására.

Szeptemberben, Vancouverben a közel jövő biztatónak mutatkozott. A kormány minden bevándorlónak \$ 65.- t fizetett 1958 májusáig, amiből a szerény megélhetés biztosítottnak látszott, különösen nagyobb családok számára, vagy ahol többen összefogtak egy közös háztartás fenntartására. A hallgatók legtöbbször a tandíjat nyári keresetéből fedezni tudta, akinek nem volt elég pénze, annak a UBC kamatmentes kölcsönt folyósított a diploma megszerzése utáni félévig. Sokan mégis visszariadtak a pénzügyi nehézségektől és a kölcsönök felvételétől, különösen az alsó évfolyamokon azok, akiket az erdész ambíció sem fűtött tulságosan és ezért elhagyták egyetemünket, hogy állásokat keressenek, vagy más fakultásokon próbálják meg boldogulásukat. Összesen 40 hallgató morzsolódott le a 191-ből ilyenképpen. Hatan haza mentek részben családi, másrészt egyéb nem megállapítható okokból. Meg kell jegyezni, hogy a lemorzsolódott hallgatók nagyon jól megállták a helyüket, más vonalakon.

A Kanadába kivándorolt fiatalok közül, főleg az 56-ok, többen csatlakoztak hozzánk, akik kedvet éreztek az erdész pályára, vagy úgy gondolták, hogy iskolánkba fogódzkodva könnyebben meg tudják lábakukat vetni az idegen talajon. A tanári kar úgy vélte, hogy a jelentkezőket be kell fogadnunk, ha a megfelelő előtanulmányokkal rendelkeznek az egyetemi felvételre, hogy mindenkit megmentünk, és segítsünk a jobb lehetőségek elérésében. A korábban kivándoroltak példája és intelme világosan megmutatta, hogy Kanadában tanulni érdemes, mert diploma nélkül nagyon nehéz az emigráns sors, még fiatalon is.

Egyetemi munkánk egy évi szünetelés után, 1956. október 22.-től 1957. szeptember 15.-ig, újra megindult. Ezzel egy új fejezet kezdődött iskolánk életében, mely egyben az utolsó szakasz is volt, ezért annak történetét a legközelebbi számunkban fogom, záró közleményként leírni.

Tanári Kar 1957-ben.

Előreléptető - - -

AZ ERDŐMÉRNÖKI FŐISKOLA MŰKÖDÉSE VANCOUVERBEN.

A soproni történet utolsó közleménye.

Roller Kálmán

Főiskolánk 1957 szeptemberétől 1961 májusáig működött Vancouverben, mint a British Columbia-i Egyetem /továbbiakban UBC/ Erdészeti Karának Soproni Osztálya /Sopron Division/. Ez a besorolás nem jelentett függőséget a UBC Erdészeti Karától. Pénzügyi, adminisztrációs és oktatási ügyeinket magunk kezeltük, teljes önállósággal belátásunk szerint a dékáni hivatalunk és a kari tanács irányítása mellett. Kiadásainkat nagyrészt a British Columbiái faipari vállalatok adományaiból fedeztük, melyet a vállalatok a UBC számvevőségének fizettek be. A fenntartásunkhoz hiányzó összeget, ha egyáltalán volt, a UBC egészítette ki.

A UBC keretén belül két csucsbizottság működött, ügyeink felsőbb fokon való intézésére. Az egyik, a pénzügyi bizottság megállapította a diákoknak kiutalható kölcsönök összegét a UBC pénztárából, meghatározta az évről évre csökkenő tanerők létszámát a tanulmányi bizottság javaslata alapján, jóváhagyta az általunk beterjesztett évi ügymeneti költségvetést és a tanárok fizetését. A pénzügyi bizottság elnöke Dean J.J. Deutch volt, akiről korábban már megemlékeztem, majd távozása után Dean E.D. MacPhee, a kereskedelmi osztály vezetője vette át tisztségét. - [A másik, a tanulmányi bizottság, Dean G.S. Allen elnöklete alatt működött. Tagjai voltak az érdekelt tanszékek és karok kiküldöttjei. Ez a bizottság foglalkozott a kiadandó diploma értékelésével és a tanmenet évről-évre való fejlesztésével, hozzáigazítva azt a kanadai viszonyokhoz. Ugyancsak ez a bizottság javasolta tanárainkat oktatási, kutatási és faipari állásokra, meghallgatva az angolt tanító UBC nyelvtanárok véleményét nyelvtudásunkról és tekintetbe véve az oktatott tantárgyak alkalmazhatóságát az erdészet különböző ágában. Javaslattal tett továbbá a Victoria-i kormány törvényhozásának a Soroni Diploma elismerésére és egyenértékűségének elfogadására a UBC által adott BSF diplomával /degree/.

A Soproni Erdőmérnöki Oklevél felcserélése BSF degree-vel érthetően sokakban, tanároknak és diákokban egyaránt, csalódást váltott ki. A javaslat könnyebb megérthetősége végett ezért kívánatosnak tartom visszapillantani annak háttérére figyelembe véve a UBC Erdészeti Karának történelmi kialakulását.

Az erdészeti egyetemi oktatás 1922.-ben kezdődött meg a UBC-n az általános mérnöki karon belül, Faculty of Applied Science. A UBC az 1939.-ik tanévig erdőmérnöki diplomát adott ki hallgatóinak. Ettől kezdve egy új tanmenetet vezettek be a mérnöki tagozaton, az erdőgazdasági egyéb ismeretek tanítására, aminek eredményeként a BASc-t felcserélték BSF diplomával. 1950.-ben új, önálló Erdészeti Kart szerveztek és kétféle diplomát adtak. A Mérnöki Fakultás a mérnöki jellegű oktatást folytatta azok számára, akik a faipar műszaki ágában kívántak ismereteket szerezni, főleg a papír és lemez gyártás terén. Ezek a végzetek erdőmérnöki oklevelet szereztek. Az önálló Erdészeti Kar tanmenete viszont magába foglalta az erdőgazdálkodás biológiai és fatermelési ismereteit, és hallgatóinak BSF diplomát adott. 1962.-ben

a mérnöki tagozat megszűnt és azóta a műszaki tárgyakat is az önálló Erdészeti Kar tanmenetében adják elő.

A fentiek figyelembe vételével megérthető jobban, hogy miért nem javasolta a UBC tanulmányi bizottsága hallgatóink számára a BAsC /mérnöki/ diploma megadását a Sopron Division keretében. Az önálló erdészeti kar nem kívánt bennünket az általa képzett erdészek felé emelni, ami hátrányos helyzetbe hozta volna a UBC kanadai karán végzetteket a soproni végzettekkel szemben. Másrészt a Mérnöki Kar nem volt hajlandó adoptálni Karunkat, miután tanmenetünk felerészben biológiai természetű volt, ami nem volt beleilleszthető a műszaki kar általános tantervébe.

A mérnöki diplománk el nem ismerése annál is inkább fájónak bizonyult, mert annak, aki a British Columbiái Mérnöki Kamarába be akart jutni, hogy jobb állást és megfelelőbb beosztást biztosítson magának, négy műszaki tárgyból külömbözeti vizsgát kellett tennie. 1962.-ben, a Műszaki Karok Dékánja, David M. Myers, mérnöki tantárgyaink alapos áttanulmányozása után javasolta a Mérnöki Kamarának két műszaki tárgyból a vizsga elengedését a soproni diplomások számára. A Kamara erdész előadója, Dr. Robert W. Wellwood elutasította a javaslatot azzal, hogy a soproni pályázók jórészenek első vizsgái a két elengedendő tárgyból sikertelenek voltak, ami a nem elégséges műszaki előtanulmányokra enged következtetni.

Azóta természetesen a pályázók átküzdötték magukat a nehézségeken, amiket nem annyira a műszaki felkészültség hiánya, mint inkább a kezdeti nyelvi nehézségek idéztek elő.]

□ □ □ □

Tanmenetünk kialakításánál néhány új szempontot kellett figyelembe vennünk. - Magyarország kis százaléku erdősültségével és a részletekbe menő belterjes erdőgazdálkodási módszereivel szemben itt más viszonyokat találtunk. Kanada nagyrészen erdősült és az erdőgazdálkodás külterjes. A fahozam nagyon jelentős szerepet játszik Kanada gazdasági életében. Emellett, minden külterjesség dacára a kanadai erdőkben, majdnem minden emberi tevékenységnek helye van. Ezeket a tevékenységeket szükséges összeegyeztetni egymással és az erdőadta lehetőségekkel /multiple use/. A fatermékek jelentős része kémiai feldolgozás útján kerül a piacra - papír pép, valamint ragasztott és faforgács lemezek formájában. Az őstermelés nivójában kihasznált erdők nem teszik lehetővé a klasszikus európai erdőművelés alkalmazhatóságát, ehelyett a tűzvédelem, és erdővédelem kap nagyobb szerepet az erdőgazdálkodásban. A hatalmas vágásterületek nagytömegű fakészletét óriási gépekkel termelik ki és közelítik, ugyanakkor telepítési munkákra a legkezdetlegesebb eszközöket használják.

A fentebbi néhány kitétel csak nagy általánosságban jelzi a változást, amikbe otthoni viszonyainkból belekerültünk és amire nem voltunk kellőképpen felkészülve. Így új tanmenetünk kialakításánál azt az elvet követtük, hogy hallgatóinkat bevezessük egy általános szakmai jártasságba, amivel majd el tudják látni első szakmai állásukat. Ezekre az ismeretekre reá tudják építeni a gyakorlatban felszedett tudásukat, esetleg tovább tanulnak majd egy szakosított képzettség elnyeréséért, mely mindkét esetben képessé fogja tenni őket egy magasabb erdész hivatás ellátására. Az első két évben

→ (Lala)
 az Észak Amerikai erdőgazdasági ismereteket, Koller Pál erdőmérnök meghívott egyetemi tanárként adta elő. Két évtizedes amerikai tapasztalatokkal gazdagon felbecsülhetetlen tanácsadója volt tanároknak és diákoknak egyaránt. Elettörténetét és szakmai működését egy korábbi KAPOCS-ban ismertettük. Távozása után 1959-ben, a kanadai erdőgazdasági ismereteket és a tűzvédelmet UBC tanárok előadásából tanulták meg a már angolul jól beszélő hallgatóink.

Amint az elmúlt tíz évi tapasztalat mutatja, végzett hallgatóink megfeleltek várakozásunknak és a jó alapok birtokában, jó részüik magas szakképzettséggel és szaktudással rendelkeznek, ami alkalmasá teszi őket felelős tanári, kutatói és ipari állások betöltésére. Számos szakmai közleményt olvashatunk tőlük a szaklapokban; és szinte nincsen az erdész szakmának olyan területe Kanadában, ahol egy-egy volt soproni diák ne venne részt, mint valamelyik Észak Amerikai vagy Kanadai erdészeti szervezet képviselője.

Öt év alatt 140 hallgató végzett az alábbi évi elosztásban: 1958.-ban 28, 1959.-ben két évfolyam 37 és 32, majd 1960.-ban 20 és 1961.-ben 23. BSF diplomájukat mindenütt elfogadják angol nyelvterületen, melyen magyarul van a megjegyzés: Egyenlő a Soproni Erdőmérnöki Oklevéllel. □ □ □

Életünk öt esztendeje Vancouverben bővelkedett eseményekben. Résztvettünk társadalmi, politikai és kulturális megmozdulásokban. Szereplésünket sokszor Kanada szerte tárgyalták az újságok, nehány száz kivágást őrzök irattáramban, és létezésünket észrevették szakkörökben is az egész Észak Amerikai kontinensen. Mindenütt voltak barátaink és természetesen ellenségeink is, akikre az emlékezés jól jót, hol rosszat idéz fel számunkra az elmúlt esztendő távlatából.

Nagyon hosszú lenne részletesen számot adni mindarról, ami történt és ezért csak néhány eseményt sorolok fel az alábbiakban, melyek jelentősek voltak életünkben és Kanada sajtója is széleskörűen foglalkozott velük.

Az 1958.-év májusában került sor az első diplomásaink felavatására. A National Press hírközlése alapján, ilyen címek alatt irtak erről az újságok: Additional color for UBC as Hungarians celebrate, vagy Free Hungarian Colors at UBC graduation, vagy Ceremonies to get much more color stb. Egyike volt ez a legboldogabb napunknak Kanadában és a kis nemzetiszínű pertlik a gradualók kámzsáján sokkal többet jelentettek nekünk, mint új színeket a UBC szabadkőműves stílusú ceremóniáin. Jelentették újraéledésünket az elnyomott bizonytalanságból és erők kiteljesedését, mellyel áttörtük az első nehézségek pánccélfalát és elértük azt, amit még soha senkinek nem sikerült az egyetemek történetében - érvényes diplomát adattunk hallgatóinknak egy idegen nyelvű egyetemen, - még hozzá sovinszta angol egyetemen, - egy kis nép anyanyelvén való szakképzés után. Ez az örömnünk 1961.ig minden évben megújult bennünk és megerősített a továbbiakra.

Elkerülhetetlen, hogy derűre ne boru következzen. Így néha reánk is ránc szakadtak a csalódás napjai. Ez következett be, amikor a liberális kormány megbukott és helyüket a konzervatívok vették át, akik nem voltak hajlandók a liberálisok által kilátásba

helyezett segítséget főiskolánknak megadni. Ez a segítség egy bizonyos összegű kormány támogatást jelentett volna arra az esetre, ha más forrásból nem tudtunk volna fenntartásunkhoz pénzt szerezni. -

A fürge képzeletű baloldali CCF képviselők, közöttük Bert Herridge, Nyugat Kootenayból, azonmód tudni vélték, hogy a soproni hallgatók ingyen tanulnak az egyetemen. Ugyanakkor, mondotta, - a kanadai fiatalok százai nem képesek pénzhiány miatt tanulmányaikat befejezni. Követelte a kormánytól, hogy szűnjön meg a lelkesedés irántunk és egyben a túlzásba vitt megsegítésünk is. Szerencsére a B.C. faipara nem volt ezen a véleményen és hamarosan összeadták a szükséges összeget ügyeink zavartalan menetének biztosítására. Hála érte J.J. Deutchnek, aki ügyesen beszervezte a közadakozásba a faipar irányítóit. A legjobb barátunk egyike Leon Koerner volt, többszörös miliomos fatermelő, magyar rokonsággal a családfában, aki sokszor megsegített bennünket, amikor szükségben voltunk. - Hogy a UBC mennyi pénzt gyűjtött és könyvelt számlánkon, azt sohasem sikerült megtudni, bizonyára nem kevesebbet, mint amennyire szükség volt fenntartásunkhoz. Eltávozásom után a UBC.-ről értesítettek, hogy még 200 dollár maradék van a soproni rovaton, amit soproni alapítványként kértem elkönyvelni.

A UBC ifjúsága működésünket a Campuson általában közömbösen szemlélte. A többség egyszerűen nem értett meg bennünket. Nem ismerték az életnek azt a részét, aminek az eseményei abban az időben még reánk is jobban hatottak. Például tiltakozásunk az Egyesült Nemzetek Tanácsánál a magyar fiatalok Sibériába való hurcolása és halálra ítéelése ellen, valamint Hruschow amerikai lelkes fogadtatásának helytelenítése vagy az évenként megújuló Október 23.-i felvonulásunk a Campuson - nem talált sem megértésre, sem követésre. Négy kivonulásunk alkalmával a hősi emlékműhöz egyszer sem láttam, hogy diák vagy tanár csatlakozott volna hozzánk, vagy kifejezték volna együttérzésüket azáltal, hogy megjelentek volna az ut mellett, amerre elhaladtunk. A Campus ürességét bizonyítja az alábbi kép is, ami az 1960 Október 23. i kivonulásunk alkalmával készült.

Az 1958.-ban végzett évfolyam a Sopron Division irodája előtt.

1960 Október 23.
UBC Campuson

Persze voltak, akik csipkelődtek bennünket nem éppen a legbarátságosabb hangnemben és kifogásolták az időnként feltörő nemzeti lelkesedésünket. R.E.Armitage és G.S.Onstad, két baloldali vezér, a UBYSSEY /Egyetemi Ujság/ hasábjain így írnak októberi felvonulásunkról: We are mildly amused by the grand hurrahs of a group of heroes who are in the country today as a result of the impetuosity of an emotional minister of immigration. - The practical consequences of such ballyhoo are that it obscures the credentials and justifies the existence of these professional patriots in our midst. - Ezekhez a sorokhoz nem kell kommentár, még akkor sem, ha nehezen magyarázható csendes és fegyelmezett kivonulásunk ballyhoo-nak. - Egy bizonyos, hogy nem mindenki volt barátunk a Campuson, amint azt a Maclean's Magazin meg is állapítja egy ironikus cikkében, hasonló értelmű hősöknek nevezve bennünket, akik fennhordják az orrukat és nem hajlandók elvegyülni a kanadai diákokkal.

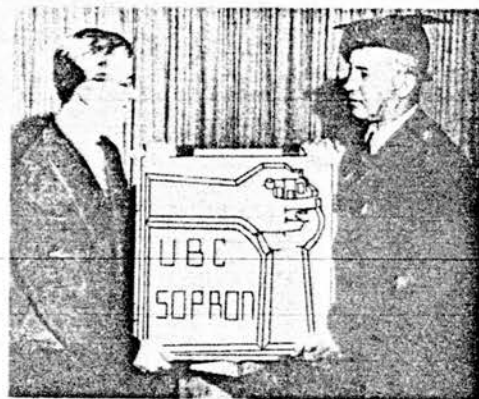
Örömnappjaink közé tartozott Főiskolánk 150 éves évfordulójának megünneplése. Barátaink és vendégeink szép számmal jelentek meg a nivós ünnepélyünkön a Brook Hall-ban. Számtalan intézmény és ipari szervezet képviselője jött össze vidékről is és a városból is. Európa, Amerika és Kanada sok részéről kaptunk üdvözlő táviratot és köszöntő sorokat, mint a selmeci főiskola letéteményesei. - Az évforduló emlékére egy díszesen nyomtatott könyvecskét adtunk ki a Koerner alapítvány pénzügyi támogatásával /néhány példány még kapható nálam/, melyben leírtuk a Főiskola 150 éves történetét, a magyarországi erdőgazdasági viszonyokat és tiz, világ viszonylatban is ismert erdész szakember véleményét az erdészeti szakoktatás fejlődéséről.

Az évenként megújuló valéta bálók társadalmi eseményé váltak. Vancouverben és azóta is megrendezik minden esztendőben. Ilyenkor a soproni hangulat varázsa mindig átmelegítette a sziveket és mindig úgy éreztük, hogy egy darab Magyarország vagyunk. Azt hiszem ez az est hiányzik mindannyiunk életéből legjobban, akik távol szakadtunk Vancouver-től és a barátoktól, akikkel egybekovácsolt a sors mostohasága szorongattatásunk idején.

Legutólsó hivatalos szünetünk Főiskolánk záróünnepélye volt az International Houseban. A ház belső falára a mellékelt képen látható emlék táblát helyeztük el. A táblát ifj. Apt Odön készítette és ki akarta fejezni vele a UBC és a Soproni Alma Mater baráti kezességét, egyben a UBC segítségét, mellyel lehetővé tette 140 magyar erdésznek a tanulását ezen a virágdiszes, élénkéletű szép egyetemen.

1959.-ben végzett évfolyam /Gratzer évf./

Apt Kamil utólsó Ifjusági Köri Elnök és Dean G.Andrew.

A szerző utószava....

Nyolc esztendő telt el,amióta bezárult a Soproni Főiskola kapuja Vancouverben. Ez az idő elég lenne arra,hogy utólagosan megítéljük tetteink értékét. Az ítélet hozatal joga azonban nem a mi kezünkben van. Alma Materünk Sopronban lesz hivatva beszélni erről egyszer,ha majd feloldódnak az erőszak által ma még megkötött gondolatok és olyanok kezébe kerül az erdész nemzedékek nevelése,akik nemcsak tudásban, de becsületben is méltók a selmeci és soproni hagyományokhoz.

Mi volt tanárok,akik magunkra vettük a súlyos felelősséget diákjaink tanításában és összetartásában idegen földön,ugy érzem mindent megtettünk,ami tőlünk elvárható volt és erőnkől kitellett. Vállaltuk a jövő bizonytalanságát egy már otthon kialakított existencia elvesztése árán is, vállaltuk családjaink megpróbáltatását az állástalanságok és reménytelenségek idején, vállaltuk a hivatalsegédi állást, pincérkedést és laboránskodást, hogy fenntartsuk életlehetőségeinket, és vállaltuk a személyi lekicsinylést,mellőzést és indokolatlan hivatali elnyomást, mint az emigrációs sors természetes velejáróját, hogy teljesithessük kötelességünket az ifjuság felé. És miután teljesítettük,nem mondhatjuk,hogy bármit is hiába tettünk.- Amikor 1967.-ben a Soproni bálon hat év után újra találkoztam az ifjussággal,ugy éreztem mindenért kárpótolva vagyunk.Csak néhány szó volt,amit kivel-kivel válthattam,hiszen az idő rövid volt hosszabb beszélgetésre.De ez a néhány szó megnyugtató képet adott fiataljaink mai helyzetéről.Nagy többségük jó anyagi helyzetben van, családot alapítottak, szorosán ápolják az otthoni kapcsolatokat és lelkesen érdeklődnek szakmájuk problémái iránt.

A technika gyorsiramu fejlődése közel hozta elvesztettnek vélt hazánkat mindannyiunkhoz és a vasfüggönyön kívül semmi sem választ el bennünket otthoni szeretteinktől. Eljövételünk otthonról nem több,mint egy tanulmányut. Ez a tanulmányut sikeres volt,sikeresebb,mint azoké,akiket kényszermunkára vittek kelet felé. A soproniak - diákok és tanárok - tényezői lettek az erdészeti tudományok fejlesztésének az amerikai kontinensen.Történetük utmutató példa arra, hogyan lehet elérni a leghihetetlenebb célkitűzéseket is akarattal,egymás megbecsülésével,szakmai lelkesedéssel és a hagyományokhoz való ragaszkodással.

Ezt az alkalmat ragadom meg arra,hogy köszönetemet nyilvánítsam volt tanártársaimnak és diákjaimnak,akik maradéktalanul segítettek a reám háruló feladatok teljesítésében.Hálámat fejezem ki azoknak is,akik bíráltak,mert a bírálatokkal is segítettek a helyes ut megtalálásához.Az igazság keresése közben lehetetlen,hogy meg ne bántunk valakit, de vannak dolgok,amik felett fünek kell nőnie amit el kell felejteni. Zárószavaimat mindenkinek küldöm,aki ezt a kis történetet olvassa és részese a mai élet sokszor elvadult küzdelmeinek,amikor oly kevesen járnak a szeretet ragyogó csucsain: **GYÜLÖLTESSÜK MEG A GYÜLÖLETET ÉS SZERETTESSÜK MEG A SZERETETET.**

December, 1968.